

TELEVİZYONUN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Eleanor E. Maccoby

Çev. Filiz Aydoğan
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İletişim Fakültesi

Televizyonun hemen hemen her Amerikan evinin bir parçası haline gelişinden yalnızca on yıl geçti. Avrupa ailelerinin büyük bir bölümüne ulaşması ise, son bir kaç yıl içinde gerçekleşti. Bu kısa sürede, televizyon, çocukların yaşamına çok büyük değişiklikler getirdi.

Televizyon yayına başladığında, etkileri konusunda büyük umutlar ve çok büyük korkular vardı. İyimser görüşte olanlara göre, televizyon çocukları mümkün olan en geniş ölçüde eğitecek; onlara bilim ve diğer ülkelerde yaşayan insanlar hakkında büyüleyici bir yolla öğrenme fırsatı verecek, böylece de çocuklar çalışma yerine eğlenceyle öğrenecekti. Kötümserler ise, çok fazla televizyon izlemenin çocukların gözlerine zarar verip vermeyeceği, sağlıklı hareketli oyunlardan alıkoymayı koymayacağı, çok fazla suç ve şiddet gösterilmesinin çocukları bunlara yöneltip yöneltmeyeceği ve televizyonun çocukların çalışmasına ve okulda öğrendiği konulara zarar verip vermeyeceği konularında endişelidiler.

Televizyonun çok kısa bir sürede geniş kullanım alanına açılmasına rağmen, yaşamlarının çok büyük bir bölümünü baştan sona televizyona açarak büyüyen yeni bir nesil yarattık. Böylece bugün, televizyonun etkilerini değerlendirmek için yeterli deneyime sahip olduğumuzdan, bu değerlendirmeyi yapabiliriz. Bu, kolay bir görev olmayacak ama gene de çocukların bu nesli televizyonun etkilerinden başka pek çok yeni etkileri de ortaya çıkarmıştır: Bu çocuklar, toplumun büyük bir savaşın etkilerinden yeni yeni kendine geldiği bir ortamda ama başka birinin gölgesinde yaşayarak büyüdüler, nüfus hızla arttığından ev ve okullar artıyor ve banliyö yaşamı yayılıyor, gelir ve yaşama standartları yükseliyordu. Eğer bugünün çocukları, daha önceki nesillerden farklılarsa ve fark daha iyi ve daha kötü

arasındaysa; karşı karşıya oldukları diğer şartları da düşünürsek, televizyonun bu değişimdeki günahının ya da sevabının ne olacağını bilmek zordur.

Öyleyse, televizyonun etkilerini ayrıntıları ile nasıl ortaya koyabiliriz? Bu etkileri, çocukları da etkileyen diğer önemli toplumsal şartlardan nasıl ayırabiliriz? Bir yaklaşım, televizyonla büyüyen çocukları buluyor ve onları aynı nesildeki ve benzer koşullardaki televizyon izlemeyen çocuklarla karşılaştırıyor. Bu türden bir "doğal deney" imkanı bulmak mümkün olmuş ve yapılmıştır. Bu tür çalışmalardan, Dr. Hilde Himmelweit ve meslektaşları tarafından İngiltere'de gerçekleştirilen Nuffield çalışmaları, Japonya'daki Takeo Furu'nun çalışması, Amerika ve Kanada'da Komitelerinde Wilbur Schramm ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmalar en göze çarpan örneklerdir. Televizyonun etkilerini değerlendirmek için kullanılan bir başka metod, belli program ya da program gruplarını izlemeden önce ya da sonra çocuklar üzerinde çalışmak, onların bilgilerinde, tutumlarında ortaya çıkan ya da programları izlemeyen çocuklarda bulunmayan davranış değişikliklerinin olup olmadığını görmeye dayanır. Bu yaklaşım Avustralya'da F. E. Emery ve R. V. Thomson tarafından, Birleşik Devletler'de, Fransa ve Almanya'da oldukça gelişmiş bir çalışmalar dizisi halinde kullanılmıştır. Bu özet çalışmada ben, tabii ki bütün bu çalışmaları anlatıp tartışmam. Bu nedenle, çalışmaların bütününi göstermek açısından yapabileceğim en iyi ve en basit özeti yapacağım.

Önce şunu soralım: Çocuklar televizyon izlemek için sınırlandırılmamışsa, zamanlarının ne kadarını televizyon izleyerek geçirirler ve ne çeşit programları izlerler? Bir çocuk zamanının çoğunu yalnızca televizyonla geçireceğini düşünüyorsa, televizyonun çocukların yaşamında çok önemli bir unsur olduğuna şüphe yoktur. Birleşik Devletler'de çocukların ortalama televizyon izleme süresi, beş yaş için günde iki saatten, on iki yaştan on dört yaşa kadar - on dört yaş televizyon izlemenin en yoğun olduğu yaş- günde üç saate yükselir. İngiltere'de ve Japonya'da bu ortalama biraz daha düşüktür; İngiltere'de Nuffield'in bir kaç yıl önce yaptığı çalışmalara göre, on yaş için ortalama süre, iki saattir. Ama ortalama izleme süresi, günde iki saat de olsa, üç saat de olsa, bu süre zamanın önemli bir parçasıdır - çocukların serbest zaman faaliyetlerinden daha fazla bir zamandır. Bu süre boyunca neler izlerler?

Çocuklar karşı konulmaz bir biçimde, kendilerini eğiten programlardansa, onları eğlendiren programları izlemeyi seçerler. Onların

gözde programları çizgi filmler, Western'ler, hayvanlar ve suç içeren dramalar ve aile durumu komedileridir. Çocukların çok geniş bir kısmının televizyon izleme süresi, aslında yetişkinler için hazırlanan programlarla geçirilir. Çalışmalardan birine göre, birinci sınıftakiler, zamanlarının % 40'ını çoğunluğun yetişkin programları olarak adlandırdığı programları izleyerek geçiriyorlardı, çocuklar altıncı sınıfa geldiklerinde izledikleri programların beşte dördü yetişkin programıydı.

Çocukların programları izlemesiyle ortaya çıkabilecek olan etkileri düşünmek istiyorsak, sadece çocuk programları olarak adlandırılan programların içeriğini düşünemeyeceğimiz, bunun yanında, yetişkinlerin drama programlarının tüm tayfını da düşünmemiz gerektiği açıktır. Ama belki, çocukların seçtiği programlarla ilgili en önemli nokta, onların da tıpkı büyükleri gibi, televizyonu öncelikle eğlence için kullandıklarıdır. Eğitimsel programlara ulaşıldığında bile, çok az çocuk bunları eğlence programlarına tercih eder. Bir konuda ciddi bir biçimde birbirlerini bilgilendirmek isteyen çocuklar, bu amaç için genellikle, kitapları, dergileri ve gazeteleri kullanırlar. Ben çocukların televizyondan hiçbir şey öğrenmediğini kastemiyorum, ama öğrendiklerinde bile bunun genellikle bir programın eğlence değeri nedeniyle olduğundan, rastlantusal olduğunu söylüyorum. Televizyon, "gözler için çiklet" olarak adlandırılmıştır, bu da onun için uygun bir deyimdir.

Ama tabii ki çocukların zamanlarının ne kadarını televizyon izleyerek geçirdiklerini ve genellikle izledikleri program türlerini bilmek, bize bu izlemenin *etkileri* ile ilgili çok şey söylemez. Televizyon uzun süreli etkiler üretir mi? Yoksa televizyon, bir çocuğun düşüncesinin ve değerlerinin gelişiminde küçük bir dayanak noktasına sahip, anlık bir haz kaynağı mıdır? Ben çocukların zamanlarının ne kadarını televizyonla geçirdiklerini ve seçtikleri programların ne türden olduklarını tartışmaktaydım. Şimdi bu görüşün etkileri hakkında bilinen bazı şeyleri özetleyeceğim.

Önce, televizyonun zararlı olduğu yolundaki ilk endişelerin asılsız olduğu ortaya çıktı. Televizyon çocukların görme duyularına zarar vermedi. Bunu doğrulayan en iyi kanıt, onların okul yaşamındaki performanslarında bir farklılık yaratmamasıydı. Yani, evlerinde televizyon olan çocuklarla, olmayanlar kıyaslandığında, sınıftaki çalışmalarıyla ilgili alanda çok az farklılık bulundu; iki gruptaki öğrenciler, ev ödevlerini eşit derecede iyi yaptılar ve testlerde eşit başarı gösterdiler. Bu sonuca, Japonya'dan gelen tek istisna, evlerinde televizyon olan 7. sınıftaki çocuklar, evlerinde televizyon

olmayan çocuklarla kıyaslandığında, ev ödevlerine daha az zaman ayırdılar ve okuma testlerinde zorlandılar. Televizyonun ev ödevi ve okuma yeteneği üzerindeki bu etkisine Japonya'daki daha küçük çocuklarda ve diğer ülkelerdeki çalışmalarda rastlanmadı.

Televizyonun çok küçük çocukları teşvik edici bir deneyim olduğu yolunda bazı kanıtlar var, çünkü okul öncesi yıllar boyunca televizyon izleyen çocuklar, televizyon deneyimi olmayan çocuklardan daha geniş bir kelime bilgisine sahip oluyorlar. Ama bu kelime bilgisi farklılığı, okul eğitiminin etkisi altında çok geçmeden ortadan kalkıyor, böylece televizyonun verdiği bu erken dil öğrenme güdüsünün geniş alanda bir avantaj oluşturmadığı da ortaya çıkıyor.

Şaşırtıcı olarak, televizyon kitap okumaya engel olmuyor gibi görünüyor: Çocuklar evde televizyon olup olmadığına bakmadan okumalarını aynı düzende sürdürüyorlar. Ayrıca televizyonun bir klasik öykü ya da oyunu orjinalinden okumaya yönelttiğini, kütüphanelerde bu kitaplara olan talebin arttığını belgeleyen örnekler var. Ama televizyonun, radyo dinlemede ve komik kitaplar okumada açık bir etkisi yok: Bu eğlence formları ve televizyon birbirlerinin yerine geçebilir gibi görünüyor, böylece bir çocuk televizyonla daha çok zaman geçirmeye başladığında, radyo ve komiklere daha az zaman ayırıyor.

Daha önce pek çok insanın çocukların televizyonda gördükleri suç ve şiddet miktarı ve bunları izleyen çocukların gerçek yaşamında saldırganlığının artıp artmadığı konusunda endişelendiklerini belirtmişim. Ortalama bir çocuğun bir haftada, televizyonda pek çok yumruk savaşları, silah savaşları ve suçlar gördüğü kesinlikle doğrudur. Hatta çocukların çok sevdiği çizgi filmlerde bile dövüş, öykülerin heyecanını sağlayan çok önemli bir temadır. Hiç kimse bu televizyon dizilerinin çocuklara, saldırgan davranışlar öğretme olanağı vermediğini kolayca reddedemez. Ama bunun doğru olup olmadığını belirlemek zordur. Zamanının çoğunu televizyon izleyerek geçiren bir çocuğun, düşmanlık duygularını ölçmek için hazırlanmış bir kişisel testte, saldırgan güdülerini ifade etmesine çok daha yatkın olduğu bulunmuştur. Ama televizyonda gördükleri pek çok savaşın, bu sık izleyicileri daha fazla saldırgan hissetmelerine yol açıp açmadığını, ya da tersine onlar zaten saldırgan olduğundan bu güdülerini tatmin etmek için televizyonu daha çok izleyip izlemediklerini bilmiyoruz.

Suçlu çocukların suç gösterileri ya da savaş sahnelerinden

hoşlandığını kabul ettiğimizde, gene aynı yorum sorunuyla karşılaşyoruz. Genç bir suçlunun televizyonda izlediği suçları taklit ettiği olayların çok sayıda belgelendiği doğrudur. Ama çocuğun sosyal olmayan davranışlarından tamamiyle izlediği programları sorumlu tutmak kesin olarak saptanamamıştır. Aynı programları izleyen çocukların büyük çoğunluğu gösterilen suçları taklit etmemiştir. Gene genç bir suçlunun gerisindeki *diğer* koşulların da onu suç işlemeye yöneltebileceğini biliyoruz. Bir çocuğun iyi ya da kötü vatandaş olması, bazı televizyon programlarını izlemesinden çok, ev eğitiminden yoksun oluşuna, köşe başı gangsterlerine bağlıdır. Ama televizyon programlarının kendi başına bazı değişiklikler yaptığını söyleyebilir miyiz?

Son zamanlarda bu noktaya ilgili çalışmalar yapıldı. Bunlardan biri, çocukların, dövüşü vurgulayan çizgi filmeleri izledikten sonra daha çok mu saldırgan yoksa, daha az mı saldırgan olacağını ortaya çıkarmayı uman Ivar Löwas'ın yaptığı araştırmaydı. Löwas, çocukların bir grubuna saldırganlık içeren programlar, bazılarına da saldırganlık içermeyen malzemeler izlettirdi. İzledikten hemen sonra, çocukların herbirine oynamak için iki oyuncaktan birini seçmeleri istendi, oyuncaklardan biri saldırgan bir oyuncaktı. Çocuk, bir manivelayı harekete geçirerek, saldırgan oyuncuğa döndürdüğünde, oyuncuğa diğerlerinden birinin başına vuracaktı. Diğer oyuncak ise, birinin diğerine vuramayacağı kukla figürleriydi. Saldırgan olmayan çizgi filmleri izleyen çocuklar, saldırgan olmayan oyuncakları tercih ederken, saldırgan çizgi filmler izleyen çocuklar, bu filmlerin hemen sonrasında, saldırgan oyuncaklarla oynamaya eğilimliydi. Bu bulgular, çocukların saldırgan programlar izlemesinin bazı derecelerde, onların saldırganlık güdülerini uyandırmaya yaradığını ortaya koyar.

Buna benzer bir sonuç, Alber Bandura ve arkadaşları tarafından da saptanmıştır. Bu araştırmacılar, bazı çocuklara yetişkinler için hazırlanmış bir dövüş filmi ve bir - "bobo-doll"; alt kısmında ağırlık olan geniş bir balon şeklinde, boksörlerin antreman yapması için yapılmış torba olarak da kullanılabilen- tekmeleme oyuncuğa gösterdiler. Deney yapılan grupla karşılaştırmak üzere normal haline bırakılmış çocuklar bu filmi görmediler. Bu film, çocukları tahrik ettiğinde ve sinirlendirdiğinde bir sonraki adım olarak, çocuklar bir bobo-doll ve diğer oyuncaklardan oluşan odaya alındılar. Film izleyen çocuklar, gördükleri davranışları tamamiyle taklit ederek, bobo-doll'a vurup, onu tekmelerken, izlemeyenler, bunların hiçbirini yapmamış, testlerin tüm çeşitlerinde gözönüne alımayacak derecede az saldırganlık göstermişlerdir.

Paul Mussen ve Eldred Rutherford tarafından yapılan üçüncü çalışma ise, saldırgan hayvanlarla ilgili bir çizgi filmi yeni izlemiş olan çocukların, balon patlatmayla ilgili tahrip edici bir oyunu oynamada, bu çizgi filmleri izlemeyenlerden daha gönüllü olduklarını gösterdi.

Bu çalışmaların, saldırgan programları izleyen çocukların diğerlerine göre daha saldırgan hale geldiğini ispat ettiğini söylememeliyiz. Olayların her biri çocuğun, bir *oyuncak* ile daha saldırganlaşıp, saldırganlaşmadığını görmeyi içeriyordu, ama bu, örneğin başka bir çocuğa vurmaktan farklı bir şeydir. Gene de bu çalışmalar bize bir kaç şey önerdi. Birinci noktada, televizyonda saldırgan diziler izlemek, izleyicideki saldırgan duyguları harekete geçirir. Bizim olaylarımızın bazılarında, zararsız bir şekilde saldırgan güdüleri ortaya çıkaran, bir güvenlik sübabı çeşidi olarak saldırgan fantazyaya düşüncesi var, bizim görüşümüz bu çalışmalardan çok az destek alacaktır, çünkü içinde dövüş olan dizileri izlemek, izleyicilerin saldırgan duygularını boşalttığını "ortaya çıkarmadı". Gerçekte, çocuğun sonraki davranışına göre hüküm verirken, bunun tersi ortaya çıktı. İkinci olarak, çocuklar izlerken öğrenir, çünkü daha sonra uygun koşullarla karşılaştığında, ekranda gördüğü eylemlerin aynısını uygulayacaktır.

Eğer durum böyleyse, neden çocukları televizyon kahramanlarını daha sık taklit ederken görmüyoruz? Bandura sorunun dönüm noktasının, çocukların ellerinde aynı aletlere sahip olup olmadıklarına bağlı olduğuna işaret ediyor. Bir çocuk, daha önce hiç böyle bir durumda kalmadığından, bir kasa ve yanında hırsızlık aletleriyle başbaşa kalsa, kasayı kırıp, açıp hırsızlık yapmayacaktır. Ama bunu bir televizyon dizisinde gördüğünde, bunu *gizil* davranış deposuna koyar. Bunu ortaya çıkarması, benzer bir duruma karşılaşmasına bağlıdır. İzlediği davranışlar, öğrendiği davranışların ahlaki standardıyla uygun olup olmadığına ve onun ahlaki eğitiminin bir parça yoldan çıkarma numarasının üstesinden gelebilecek yeterlilikte etkili olup olmadığına bağlı olacaktır.

Böylece, görüyoruz ki, çocuklar nadiren eğitim programları izleseler de, belli bir oranda izledikleri eğlence programları sayesinde, eğitimi olurlar. Yani, bu programlardan insanların çeşitli şartlarda ve uygun koşullar altında nasıl davrandıkları hakkında birşeyler öğrenirler ve bu eylemleri kendilerinde denerler. Çocukların eylemler kadar tutumları ya da inançları da öğrendikleri söylenebilir mi? Çabaların bir kısmı, çocukların tutumlarının izledikleri programlardan etkilenme derecesini değerlendirmek için yapıldı. 1930'larda yapılan çalışmalardan biri, (Peterson ve Thurstone tarafından)

Chicago'daki filmlerin etkileri üzerine yapılmıştı, ve bu çalışma, azınlık ırklar hakkındaki tutumların, azınlık grubun bir uyesinin filmde gösterilmesiyle değişebileceğini açıkça göstermişti. Daha yakınlarda, Alberta Siegel ocukların bir taksi şoförünün belirli bir rolde oynadığı bir filmi izlemesiyle, bir grup olarak taksi şoförleri hakkında kalıplaşmış bir yargı oluşturabildiklerini gösterdi. Ayrıca, daha bilinen bir meslekten olan birinin eylemlerinin gösterildiği bir yk, bu meslekteki insanların nitelikleri hakkındaki bilgileri üzerinde çok fazla etkili olmayacaktır. Daha nce, Peterson ve Thurstone çalışmasının bulgularında řu ortaya atılmıştır: Azınlık grupların yeleri ile ilgili olarak gösterilen bu filmler, bu konuda daha önce çok az deneyimleri olan çocukların tutumları üzerinde çok büyük etkisi olmuştur.

Televizyon programlarının, çocukların inançları ve tutumları üzerindeki *toplam* etkilerini değerlendirmek gttr. Biri *tek* bir program ya da filmde, bunları gösterebilir ve bu tek deneyim ile sonradan çocukların tutumları üzerindeki etkilerini bulma sorusunu sorabilir. Ama bir programdan kazanılan bir tutum, bir sonraki programda sunulan zıt bir tutum ile çocukların gözünde tesirsiz hale getirilebilir. Tutumlar zerindeki en büyük etki, aynı temayı, önemsiz değişmelerle sunan televizyon programları alanında ortaya çıkmaktadır. Kimi kalıplaşmış temaları düşünebiliriz - yalnızca ktllk edeni cezalandırmak için vuran Western kahramanı, öğleden sonraki kadın programlarında, zor günlerin ağırlığını başkalarının mutluluğunu bozmamak için gizlilikle ve yalnız başına taşıyan, acı çeken kadın, bir adam ya da çocuğu kendi aptallıklarından kurtaran, efendisinden çok daha akıllı bir köpek ya da at, bir dzenbazı aklı karışık polise teslim eden, güçlü ve atak dedektif. Bu gibi tekrarlanan konuların endişe uyandıracak çoğalan etki yaratacak nedenleri var mıdır?

Gerçekten tek bir yoldan gitmek için elimizde çok az kanıtımız var. İngiltere'de Dr. Himmelweit ve arkadaşları; yetişkinlerin yaşam problemleri ile ilgili programları izleyen ge kızların, evlilik neye benzeyeceği konusunda endişelendiklerini ve yetişkin yaşamını ihanet eden kocalar, nankör çocuklar ve hastalık vb gibi birbirini izleyen krizlerle dolu bir yaşam olarak gördüklerini buldular. Gündüzleri bu oyun dizilerini izlemeyen kızlar daha iyimserdiler ve yetişkin yaşamının eğlenceli ve ödüllerle dolu olduğunu düşünmeye daha yatkınlardı. Bizlerden her biri, kendi düşüncesini modern yaşamın gerçeklerine daha uygun görebilir, ama asıl nokta televizyonun bir düşünceyi diğerinden daha besler grndğdr.

Şimdiye kadar, televizyonun durum uygun olduğunda taklit edebilecekleri eylem modelleri sağlayarak, insanlar ve olaylar hakkındaki belli tutum ve duyguları dönüştürerek, genç izleyiciler üzerinde bazı etkileri olduğunu belirttik. Avustralya'daki bazı araştırmalarda vurgulanan bir etki çeşidi daha var. Bu, duygusal savunmaların uyarılmasıdır. Suç programlarını süresiz olarak çok izleyen çocuklar, programların herbirinde sürekli olarak gergin bir duygusal duruma kışkırtılmayı, bu süreç duygusal olarak çok fazla yorucu olabileceğinden sürdüremezler. Bu nedenle, onlar, bu programları izledikten sonra, bastırılma ve ilgisizlikle sonuçlanan duygusal tepkilerini bastırırlar, güçlük içindeki insanlara karşı anlayışlı olma yetenekleri de çok fazla suç programı izlemeyen çocuklardan daha da az gibi görülmeye sonuçlanır.

Bazı koşullar altındaki, bazı çocuklarda televizyonun etkilerini ortaya koyan araştırmaları topladım. Ben televizyonun tek başına etkili olmadığına ve çok büyük olmasa bile çocukların yaşamının bir çok alanındaki tutum ve değerlerini etkilediğine dikkatinizi çekmek istedim. Televizyonun ailelerin çocuklarını da içine alan değerleriyle uyumlu olmayan değerler ve davranış modelleri sunduğunda, etkisinin çok yüksek olacağına inanmak için bir sebep yoktur. Çocukların bir konu üzerinde bilgi ya da değerler kazandığı durumlarda, televizyonun çok küçük bir etkisi var gibi görünebilir. Anne babanın kendi görüşünü hala açık bir biçimde oluşturmadığı ve çocuğun kural olarak gerçek yaşam deneyimlerinin çok az olduğu, az bilinen alanlarda televizyon, inançları ve tutumları etkileyecek ve kalıplar oluşturacaktır.

Buraya dek, sanki, televizyonun etkilerinin çocukların tümü için hemen hemen aynıymış gibiydi, ama bu her durumda aynı değildir. Schramm ve arkadaşları, çocuğun televizyondan *etkilenecek* kadar edilgen bir varlık olmadığına ısrar ettiler, çünkü çocuk kendi ilgilerine uyan ve ihtiyacı olan en iyi televizyon malzemesini seçtiğinden etkin bir kişidir. Bazı çocukların diğerlerinden daha çok televizyon izlediği ve onları bunu yapmaya iten güdülerin çok çeşitli olduğu kesinlikle doğrudur. Ortalama televizyon izleme süresinin üzerinde televizyon izleyen çocukların bunu gerilimden kurtulmak için yaptığı yaygın olarak kabul edilmiştir. Arkadaşlık kurmada zorluk çeken ya da aileleriyle çatışma halindeki çocuklar, zamanlarını televizyon izlemekle geçirmektedir. Bir çocuğun akıl düzeyi sadece ne kadar program izleyeceği ile değil; hangi programları izleyeceği ile ilgili olduğu hiç de şaşırtıcı değildir. Çocuğun seçimleri, eğitimine ve ailesinin zevk düzeyine göre belirlenir. Daha da fazlası, verili bir programı izlemek için seçilmiş bir

çocuk grubu arasından bazıları bu programlardan etkilenmekte oldukça şüpheliler, çocuklar onların en çok ilgisini çeken bir programın temel ögesini ve detaylarını hatırlamada birbirlerinden farklılar. Yani, belli bir konuda, televizyonun etkisi her çocuk için tektir.

Ama ben gene de, televizyonun bir grup olarak çocuklar üzerindeki etkisini düşünmenin geçerli olduğuna inanıyorum. Bu etkilerle ilgili kanıtları özetlemeye çalıştım. Ortada çok da tatmin edici çalışmalar yok. Yapılan çalışmalar televizyonun, belli etkilerine oldukça uygun olarak yapılmıştı: Çocukların tutumlarının ve inançlarının televizyonda izledikleri ile şekillendirilebileceğine ve duygularının ve güdülerinin, televizyondaki karakterler tarafından gösterilen duygu ve güdülere uygun olarak kıskırtıldığına inanmak için pek çok sebep vardı; bir çocuğun ekranda gösterilen kızgınlık, cinsel duygular, eğlence ya da kendini kurban etme fedakarlığı gibi duygusal durumlara uygun yanıtlar vermesi kabul edilebilir. Bunların hepsi fazla şaşırıcı değildir. Uzun zamandır, dramatik sanatın basit eğlenceden başka işlevleri olduğunu kabul ettik - çünkü, diğerleri arasında büyük oyunların süregiden bir anlamı vardır, büyük oyunlar, hayat deneyimlerini izlemenin ve anlamının yeni yollarını vermek için gerçekliğin yorumlanmasına çalışırlar. Çocuklar televizyonu bu açıdan kullanır gibi görünüyorlar- deneyimlerini düzenlemek ve yorumlamak için hazırlayacağı malzeme kaynaklarından biri olarak. Çocuklar kendilerini gelecekteki yaşamlarında öğrenciler olarak, evli çiftler olarak, bir meslek grubu ya da mesguliyet grubu üyesi olarak hazırlamak için televizyonu kullanırlar.

Bütün bunların basit olarak anlamı, televizyon, yetişkinlerden oluşan bir toplum olarak bizim çocuğa sağladığımız çevremizin bir parçasıdır. Bu çevrede televizyon oldukça yeni bir öge olmasına karşın, çocukların düşünceleri ve eylemlerini şekillendiren önemli bir etkidir. Bunun anlamının ilgili vatandaşların çocukları etkileyen diğer önemli şeyler, kimi okullar ya da çocukların sağlık ve güvenliğini etkileyen şartlar hakkında endişelendikleri gibi bu konuda da endişelenmelerini, bu bakımdan bazı sorumluluklar almalarını ve bunu değerlendirecek standartları uygulamalarını söyleyebilirim. Bu konuda karışık bir politika var. Çocukların izlemelerini yönlendirme ve izleyicilere önerilen programların zevk ve nitelik standartları konularında sorumluluğun kimde olduğu ile ilgili düşünce farklılıkları için elbette bir tartışma vardır. Ama televizyonun çocuklar üzerinde önemli bir etki kaynağı olduğu ve bu nedenle kamunun endişesini ve kamu eylemini gerektirdiği konusunda ise hiç şüphe yoktur.

Bu yazı, The Science of Human Communication (Yay. Wilbur Schramm, Basic Books Inc., 1963, A.B.D.) adlı kitabın Eleanor E. Maccoby'nin The Effects of Television on Children yazısının İngilizce özgün metninden yapılmış çevirisidir.